

KÄSKKIRI

25.08.2026 nr 3

Vaideotsus OÜ Ää Süük vades

1. Asjaolud ja menetluse käik

1.1. Riigi Tugiteenuste Keskuse (edaspidi *rakendusüksus*) 15.04.2021. a otsusega nr 11.2-27/0479 (edaspidi *taotluse rahuldamise otsus*) rahuldati OÜ Ää Süük, registrikood 14691628, (edaspidi ka *toetuse saaja* või *vaide esitaja*) taotlus registreerimisnumbriga 2014-2020.5.01.19-1044 väliskaubandus- ja ettevõtlusministri 09.03.2015. a määruse nr 20 „Starditoetus“ (edaspidi *meetme määrus*) alusel toetuse saamiseks projektile „Alustava ettevõtluse arendamine”.

1.2. 02.07.2026 tegi rakendusüksus projekti osas finantskorrektsiooni otsuse nr 11.2-1/26/3320 (edaspidi *otsus*).

1.3. 24.07.2026 tegi rakendusüksus toetuse saaja poolt esitatud taotluse alusel toetuse tagasimaksmise ajatamise otsuse nr 11.2-1/26/3521 (edaspidi *ajatamise otsus*).

1.4. 31.07.2026 esitas OÜ Ää Süük rakendusüksuse otsuse peale vaide (edaspidi *vaide*).

1.5. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *vaideorgan*) vaatas vaide läbi perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS2014_2020*) § 51 lõike 3 alusel ning lähtudes haldusmenetluse seadustiku (edaspidi *HMS*) §-s 83 sätestatust.

2. Vaideorgani seisukohad vaide osas

2.1. Tulenevalt HMS § 83 lõikest 1 kontrollib vaideorgan vaiet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 järgi on haldusakt õiguspärane, kui see on antud pädeva haldusorgani poolt, andmise hetkel kehtiva õiguse alusel, on sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele. Vaideorgan kontrollib, kas rakendusüksus on meetme määrust ja teisi asjassepuutuvaid õigusakte õiguspäraselt rakendanud, kas otsus tugineb korrektsele õiguslikule alusele, kas kaalutlused on otsuses välja toodud ning otsust on nõuetekohaselt põhjendatud.

2.2. Vaidlustatud otsus on finantskorrektsiooni otsus, mis põhineb asjaolul, et toetuse saaja ei ole saavutanud projekti tulemusi. Rakendusüksus on tuvastanud, et toetuse saaja ei ole saavutanud meetme määruse § 29 lõikest 1 ja taotluse rahuldamise otsuse punktist 10.3

tulenevaid mõlemaid tulemusnäitajaid - nii müügitulu ja töötajate värbamise osas. Meetme määruse § 29 lõike 1 punktist 1 tulenevalt oli toetuse saajal kohtustus tagada, et hiljemalt projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevalt kuust algaval esimesel aastal on toetuse saajal vähemalt üks töötaja ja teisel aastal vähemalt kaks töötajat, kelle töötasu on toetuse taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelnevas 1. juuliks Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutokuupalgast vähemalt 50 protsenti (kehtiv keskmine 50% brutopalk taotlemise hetkel 703,50 eurot). Toetuse saajal oli täidetud üks nõutud palgatasemega töötaja 12 kuu jooksul (juuni kuni detsember 2023 ja jaanuar kuni mai 2025), mis aga ei täida meetme määruses sätestatud miinimumnõuet. Meetme määruse § 29 lõike 1 punktist 3 tulenevalt oli toetuse saajal kohtustus saavutada projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneval teisel majandusaastal müügitulu vähemalt 80 000 eurot. Toetuse saaja 2025. aasta müügitulu toetataval tegevusalal oli 17 093,62 eurot, mis ei ole vastavuses meetme määruse § 29 lõike 1 punktis 3 sätestatud miinimumnõudega. Võttes arvesse rikkumise asjaolusid ning rikkumise ulatust (mõlemad kohustuslikud tulemusnäitajad on saavutamata) on rakendusüksus kaalunud korrektsioonimääraks 100%.

2.3. Vaide esitaja ei vaidle vastu asjaolule, et meetme määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemusnäitajad ei täitunud algselt kavandatud mahus. Vaide esitaja on seisukohal, et vaidlustatud otsus on õigusvastane põhjendamispuuduste ja ebaproportsionaalsuse tõttu. Samuti on vaide esitaja seisukohal, et rakendusüksus on lähtunud ebaõigetest kaalutlustest, mistõttu on otsuses jõutud ebaõigete järeldusteni. Seega seatakse vaides kahtluse alla otsuse proportsionaalsus, kaalutusõiguse teostamine ja põhjendamiskohustuse täitmine. Vaideorgan analüüsib eelnimetatud etteheiteid alljärgnevalt.

Otsuse proportsionaalsus

2.4. Esmalt käsitleb vaideorgan otsuse proportsionaalsust. Proportsionaalsuse põhimõtte tuleneb Eesti Vabariigi põhiseaduse § 11 2. lausest, mille kohaselt õiguste ja vabaduste piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud. Proportsionaalsuse põhimõttele vastavust kontrollitakse kolmel astmel - abinõu sobivus, vajalikkus ja proportsionaalsus kitsamas tähenduses ehk mõõdukus (Riigikohtu otsus haldusasjas nr 3-4-1-1-02, p 15).

2.5. Finantskorrektsiooni eesmärk on tagada avalike vahendite sihipärane kasutamine ning seos toetuse ja saavutatud tulemuste vahel. Sobivus seisneb selles, et korrektsioon aitab taastada olukorra, kus toetus vastab tegelikult saavutatud tulemustele. Kui toetuse andmise eesmärgid jäävad täitmata, kõrvaldab korrektsioon põhjendamatu eelise, mis tekiks toetuse säilitamisel. Vajalikkus tuleneb asjaolust, et leebemad meetmed ei võimalda saavutada sama tulemust. Kui projekti eesmärgid ei ole saavutatud, ei taga pelgalt tähelepanujuhtimine, hoiatus või muu mittefinantsiline meede avalike vahendite tõhusat ja eesmärgipärast kasutamist. Proportsionaalsus kitsamas tähenduses tähendab, et korrektsiooni ulatus peab vastama rikkumise raskusele ja saavutamata jäänud tulemuste mõjule.

2.6. Vaides toodud etteheited keskenduvad eelkõige proportsionaalsuse viimasele, ehk mõõdukuse aspektile. Seega keskendub vaideorgan sellele, kas rakendusüksuse poolt kohaldatud 100-protsendiline finantskorrektsioonimäär, arvestades konkreetse juhtumi asjaolusid, on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Proportsionaalsuse hindamisel tuleb arvesse võtta rikkumise olemust, raskust, ulatust ning selle mõju toetuse andmise eesmärkide saavutamisele. Finantskorrektsiooni eesmärk on tagada, et toetust kasutatakse kooskõlas toetuse andmise tingimustega ning korrektsioonimäär peab vastama rikkumise tegelikule mõjule.

2.7. Arvestades, et täitmata jäid mõlemad projekti tulemusnäitajad ning kõrvalekalded seatud eesmärkidest on märkimisväärsed, ei ole vaideorgani hinnangul tegemist vähese või formaalse

rikkumisega. Hoolimata asjaolust, et ühe nõutud palgaga töötaja olemasolu oli osaliselt täidetud, on see täitmise määr siiski väheoluline, jäädes alla 50% võrreldes meetme määruses sätestatud miinimumnõudega. Teise tulemusnäitaja ehk müügitulu täitmise tase oli samuti väga väike (21,37%). Sellise tasemega saavutatud tulemused on käsitletavad väga olulise finantsmõjuga rikkumisena, mistõttu on põhjendatud toetus täielikult tagasi nõuda. Toetuse osaline tagasinõudmine tuleks kaalumisele juhul, kui mitmest nõudest vähemalt üks oleks olulises osas täidetud.

2.8. Vaideorgan leiab, et käesoleva juhtumi asjaolusid tervikuna hinnates vastab 100-protsendiline finantskorrektsioon rikkumise raskusele, ulatusele ja mõjule ning on seetõttu proportsionaalne meede. Toetuse andmise aluseks olnud tulemusnäitajad on jäänud olulises osas saavutamata ning projekti tegelik tulemus ei vasta sisuliselt nendele eesmärkidele, mille saavutamiseks toetus anti. Arvestades tulemusnäitajate saavutatuse taset, ei peegeldaks väiksema korrektsoonimäära kohaldamine rikkumise tegelikku mõju ega oleks kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Seetõttu nõustub vaideorgan rakendusüksuse hinnanguga, et käesolevas asjas on 100-protsendilise finantskorrektsiooni kohaldamine põhjendatud ja proportsionaalne.

Kaalutusõiguse teostamine

2.9. Järgnevalt käsitleb vaideorgan kaalutusõiguse teostamist. Vaideorgan selgitab, et rakendusüksus võtab korrektsooniootsuseid vastu kaalutusõiguse alusel, seejuures tuleb eristada otsustusdiskretsiooni (kaaluda otsuse tegemise vajalikkuse üle) ja valikudiskretsiooni (kaaluda, millist otsust teha). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid. Volitus rakendusüksusele finantskorrektsioonide tegemiseks tuleneb STS2014_2020 § 8 lõike 2 punktist 6. Sama seaduse § 45 lõige 1 sätestab, millal finantskorrektsioon tehakse. Seejuures on tegemist imperatiivse sättega, kasutades sõna „tehakse“, mistõttu nimetatud sättest ei tulene haldusorganile otsustusdiskretsiooni küsimuses, kas finantskorrektsioon teha või mitte. Sätte imperatiivne sõnastus tähendab, et kui on tuvastatud toetuse saaja kohustuse rikkumine ning selle mõju kulu abikõlblikkusele, tuleb finantskorrektsioon teha. Kaalutusruum võib tekkida üksnes finantskorrektsiooni ulatuse ja määra kindlaksmääramisel, kuivõrd kohaldatav regulatsioon seda võimaldab, mitte aga korrektsoonide tegemise põhimõttelise vajaduse osas.

2.10. Käesoleval juhul on rakendusüksus hinnanud toetuse saaja poolt tegelikult saavutatud tulemusi ning võrrelnud neid meetme määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustustega. Otsus põhineb objektiivselt kontrollitavatel andmetel töötajate arvu ja müügitulu kohta. Vaide esitaja ei vaidlusta sisuliselt neid andmeid ega tulemusnäitajate tegelikku saavutamata jäämist. Vaide esitaja on vades kaalutusõiguse puhul välja toonud etteheited just selles osas, et rakendusüksus on otsuse tegemisel lähtunud ebaõigetest kaalutlustest, viidates eelkõige COVID-19 mõjude ebaõigele käsitlemisele. Vaide esitaja väidab, et projekti tulemusnäitajate saavutamata jäämine oli tingitud objektiivsetest ja ettenägematutest majanduskeskkonna muutustest, mis ilmsid pärast taotluses esitatud prognooside koostamist. Vaide esitaja hinnangul on rakendusüksus ekslikult käsitlenud COVID-19 pandeemia mõju tavapärase ettevõtlusriski osana ning jätnud need erandlikud asjaolud finantskorrektsiooni tegemisel ja selle määra valikul arvestamata, mistõttu põhineb finantskorrektsiooni otsus vaide esitaja hinnangul ebaõigetest kaalutlustel.

2.11. Vaideorgan sellega ei nõustu. Taotlus esitati 2021. aastal, mil COVID-19 pandeemia oli kestnud juba üle aasta ning selle mõju ettevõtluskeskkonnale, tarneahelatele, töajouturule ja tarbijakäitumisele oli üldteada. Kuigi tulevase arenguid ei olnud võimalik täielikult ette näha, pidi ettevõtja oma äriplaani koostamisel arvestama võimalusega, et pandeemia mõju jätkub või põhjustab täiendavaid häireid. Seetõttu ei saa väita, et pandeemiast tulenevad riskid olid

täielikult ettenägematud või et toetuse saaja ei pidanud neid oma tegevuse kavandamisel arvesse võtma. Vastupidi, ka toetuse saaja ise on taotlusele lisatud äriplaani SWOT-analüüsis märkinud COVID-19 viirusest tingitud majanduslanguse ühe ohutegurina. Samuti on ohuteguritena märgitud elektrihinna kui sisendhinna tõus, ostujõu vähenemine ja trendide muutus. Seega, isegi kui pandeemia täpset mõju ei olnud võimalik prognoosida, oli selle võimalik mõju ettevõttele juba toetuse taotlemise ajaks teada, mida on märgitud ka äriplaanis.

2.12. Vaideorgan märgib täiendavalt, et projekti tulemusi hinnati perioodil 2023–2025 (müügitulu täitmist hinnati 2025. aasta andmete põhjal). Selleks ajaks oli COVID-19 pandeemia vahetu mõju majandusele tervikuna oluliselt taandunud ning ettevõtluskeskkond juba kohanenud pandeemiajärgsete tingimustega. Seetõttu ei saa projekti eesmärkide saavutamata jätmist pidada vahetult COVID-19 pandeemiast tingitud tagajärjeks. Isegi kui pandeemia ja sellele järgnenud majanduslangus võisid mõjutada ettevõtja tegevust projekti varasemates etappides, ei anna see alust järeldada, et oluline kõrvalekalle tulemusnäitajates oli põhjustatud üksnes või peamiselt nimetatud asjaoludest.

2.13. Lisaks vades eraldi välja toodud COVID-19 mõjule kui ettenägematule asjaolule viitab vaide esitaja ka korrektsioonimenetluse käigus 19.04.2026 rakendusüksusele antud selgitustele. Olles tutvunud nimetatud selgitustega, leiab vaideorgan, et nendes toodud argumendid (lisaks COVID-19 mõjule, mida on käsitletud eelnevalt) langevad ettevõtja tavapärase majandusriski kategooriasse ei anna alust korrektsioonist loobumiseks või selle määra alandamiseks. Ettevõtte väiksus, piiratud kliendibaas ning asjaolu, et nišitoodete nõudlus sõltub tarbijate ostujõust ja eelistustest, on käsitletavad ettevõtja tavapärase ettevõtlusriskina. Need asjaolud ei tekkinud projekti elluviimise käigus, vaid olid teada juba projekti kavandamisel. Seega ei saa neid käsitada ootamatu või vääramatu asjaoluna, mis ilmnis pärast toetuse saamist ja mida ei olnud võimalik ette näha.

2.14. Eeltoodust tulenevalt leiab vaideorgan, et rakendusüksus ei ole finantskorrektsiooni otsuse tegemisel tuginenud ebaõigetele ega asjassepuutumatutele kaalutlustele. COVID-19 pandeemia mõju ning vaide esitaja poolt esitatud muud selgitused ei kujuta endast selliseid ettenägematuid või erakorralisi asjaolusid, mis välistaksid toetuse saaja vastutuse projekti eesmärkide saavutamise eest või annaksid aluse finantskorrektsioonist loobumiseks või selle määra vähendamiseks. Seetõttu ei nõustu vaideorgan vaide esitaja etteheitega, et rakendusüksus on oma kaalutusõigust kasutanud õigusvastaselt või ebaõigete kaalutluste alusel.

2.15. Vaide esitaja leiab, et rakendusüksus on kohaldanud toetuse saaja suhtes teistsugust standardit kui enda tegevuse hindamisel. Vaide kohaselt põhjendab rakendusüksus finantskorrektsiooni muu hulgas sellega, et toetuse saaja pidi juba 2021. aasta aprillis arvestama COVID-19 võimalike mõjudega ning ei saa nendele hiljem tugineda kui ettenägematutele asjaoludele. Samal ajal väitis rakendusüksus ise 2022. aastal riigihangete vaidlustuskomisjoni (edaspidi *VaKo*) menetluses seoses kiirtestide hankega, et omikrontüve levik ja selle mõju kontaktõppe jätkamisele ei olnud ette nähtavad.

2.16. Vaideorgan leiab, et vaide esitaja võrdleb omavahel kahte sisuliselt erinevat menetlust. *VaKo* menetluses hinnati küsimust, kas konkreetse hankelepingu sõlmimiseks esines vaidlustusmenetluse ajal äärmine vajadus. *VaKo* ei tuvastanud COVID-19 mõju üldist ettenägematust, vaid hindas konkreetse hankemenetluse kontekstis omikrontüve levikust tingitud hankelepingu sõlmimise kiireloomulisust. Finantskorrektsiooni menetluses hinnatakse aga seda, kas toetuse saaja saavutas toetuse andmise aluseks olnud tulemusnäitajad ning kas nende mittesaavutamine oli objektiivselt vabandatav. Tegemist on erinevate õiguslike küsimustega, mistõttu ühest menetlusest tehtud järeldusi ei saa automaatselt üle kanda teisele.

2.17. Samuti märgib vaideorgan, et isegi juhul, kui rakendusüksuse mõni varasem seisukoht

oleks olnud vaieldav, ei tähenda see automaatselt, et otsuse aluseks olevad faktilised ja õiguslikud alused puuduksid või et rakendusüksus oleks kaalumisel arvesse võtnud asjasse puutumatuid asjaolusid. VaKo otsus kiirtestide hankimise kohta ei anna automaatselt alust järeldada, et toetuse saaja kohustuste mittetäitmine oleks olnud vabandataav või et rakendusüksus oleks finantskorrektsiooni menetluses asjaolusid valesti hinnanud.

2.18. Vaide esitaja väidab, et rakendusüksuse seisukoht COVID-19 ettenähtavuse kohta on vastuolus halduskohtu praktikaga. Vaide esitaja viitab Tallinna Halduskohtu otsusele kohtuasjas nr 3-23-355, milles kohus leidis, et 2020. aasta septembris ei olnud võimalik ette näha COVID-19 levikust tulenevaid riiklikke piiranguid, nende kestust ega konkreetseid tarneraskusi. Vaide esitaja järeldab sellest, et COVID-19 mõjud, sealhulgas majandustegevusele avalduvad piirangud ja tagajärjed, ei olnud ettenähtavad isegi mitu aastat pärast pandeemia algust. Seetõttu leiab ta, et rakendusüksus on teinud finantskorrektsiooni otsuses kaalutlusvea, kui on pidanud COVID-19 mõjusid toetuse saajale ettenähtavaks. Vaide esitaja hinnangul oleks rakendusüksus pidanud jõudma järeldusele, et finantskorrektsiooniks puudub alus või vähemalt kaaluma väiksema korrektsioonimäära kohaldamist.

2.19. Vaideorgan ei nõustu selle väitega. Esiteks käsitles vaide esitaja viidatud kohtuasi teistsugust faktilist ja õiguslikku olukorda. Kohtu järeldused tehti konkreetse vaidluse asjaoludel. Nimetatud asjas hinnati, kas hankija või töövõtja pidid 2020. aasta sügisel ette nägema COVID-19 pandeemiast tulenevaid riiklikke piiranguid, tarnehäireid ja nende mõju konkreetse hankelepingu täitmisele. Seega käsitles kohus ettenähtavust seoses konkreetsete eriolukorrast tulenevate piirangute ja tarneraskustega. Käesolevas asjas ei hinnata aga seda, kas toetuse saaja pidi ette nägema konkreetseid Vabariigi Valitsuse meetmeid, piiranguid või viiruse arengust tulenevaid üksikuid sündmusi. Hinnatakse seda, kas toetuse saaja saavutas toetuse andmise aluseks olnud tulemusnäitajad ning kas nende mittesaavutamise oli põhjuslikus seoses selliste objektiivsete asjaoludega, mis välistaksid tema vastutuse. Kohus ei asunud seisukohale, et COVID-19-ga seotud mõjud olid üldiselt ja määramata ajaks ettenägematud. Kohus leidis üksnes, et 2020. aasta septembris ei olnud võimalik ette näha, milliseid konkreetseid piiranguid erinevad riigid tulevikus kehtestavad, kui kaua need kestavad või milliste konkreetsete kaupade ja seadmete osas võivad tekkida tarneraskused. Seetõttu ei ole kohtuasjas nr 3-23-355 tehtud järeldused käesolevale juhtumile automaatselt ülekantavad.

Põhjendamiskohustuse täitmine

2.20. Vaide esitaja leiab, et finantskorrektsiooni otsusest nähtub, et projektis kavandatud tegevused viidi täielikult ellu ning projekt ei olnud tervikuna ebaõnnestunud. Kuigi tööhõive- ja müügitulu näitajad jäid olulisel määral saavutamata, märgib ka rakendusüksus otsuses, et teatud eesmärgid täideti ning vähemalt osa tööhõivekohustusest oli teatud perioodil täidetud. Sellest tulenevalt leiab vaide esitaja, et olukorras, kus projekt on vähemalt osaliselt eesmärgi saavutanud, ei ole 100% finantskorrektsiooni kohaldamine põhjendatud ega proportsionaalne.

2.21. Vaideorgan ei nõustu vaide esitaja väitega, et ainuüksi asjaolu, et projektis kavandatud tegevused viidi ellu ning üks näitaja saavutati osaliselt, muudaks 100% finantskorrektsiooni ebaproportsionaalseks. Projekti eesmärk ei ole pelgalt tegevuste elluviimine ja kulude kandmine, vaid nende kaudu on vaja saavutada kokkulepitud tulemus. Starditoetust saanud ettevõttelt oodatakse otsest mõju Eesti majandusele laiemalt ja jätkusuutliku tegutsemise jätkamist toetatavas valdkonnas ka pärast projekti perioodi (jätkusuutlik ettevõtja on defineeritud meetme määruse § 4 lõike 1 punktis 2 teatava müügitulu saavutamise ja töötajate kaasamise taseme kaudu). Seega ei saa toetatava projekti juures olla esmatähtis üksnes kavandatud tegevuste elluviimine, vaid oluline on nende tegevuste kaudu jõuda tulemuseni, mis on väljendatud konkreetsete näitajate kaudu. Kuna taotleja ei ole saavutanud vajalikku müügitulu ega suutnud luua nõutud töökohti, siis ei saa teda pidada jätkusuutlikuks ettevõtteks

meetme määruse § 4 lõike 1 punkti 2 mõttes.

2.22. Projekti ebaõnnestumine on majanduskeskkonnas normaalne ettevõtja risk, mille ta ise võtab. Toetuse andmisega on lahutamatu seotud selle kasutamise tingimused ja tagasi nõudmise võimalused, millega taotleja toetust taotledes ka nõustus. Projekti tulemuste saavutamine on üheks toetuse saamise eelduseks, sest toetust antakse tegevuste ja nende elluviimiseks vajalike (abikõlblike) kulude katteks vaid juhul, kui nende koosmõjus saavutatakse projekti tulemus. Tegemist on taotleja kohustusega, mille täitmata jätmisel või osalisel täitmisel on STS2014_2020 § 45 lõike 1 punkti 3 tähenduses negatiivne mõju kulu abikõlblikkusele. Projekti eesmärkide mittesaavutamisel ei saa asuda seisukohale, et toetust kasutati eesmärgipärastel tingimustel.

2.23. Eeltoodust tulenevalt leiab vaideorgan, et vaidlustatud otsus on piisavalt põhjendatud ega sisalda sisulisi vastuolusid. Asjaolu, et projektis kavandatud tegevused viidi täielikult ellu ning üks tulemusnäitaja oli piiratud ulatuses täidetud, ei sea kahtluse alla otsuses tehtud järeldust, et projekti peamised tulemusnäitajad jäid olulisel määral saavutamata. Samuti ei anna nimetatud asjaolud alust järeldada, et otsuses esitatud põhjendused ja kohaldatud finantskorrektsiooni määr oleksid omavahel vastuolus või ebapiisavalt seotud. Vastupidi, arvestades saavutamata jäänud tulemusnäitajate ulatust ja nende keskset tähtsust meetme eesmärkide saavutamisel, on rakendusüksusel olnud põhjendatud alus käsitada rikkumist olulisena ning kohaldada sellele vastavat finantskorrektsiooni.

2.24. Lisaks heidab vaide esitaja ette, et rakendusüksus ei ole finantskorrektsiooni otsuses korrektsioonimäära piisavalt kaalunud ega põhjendanud. Vaide esitaja hinnangul ei nähtu otsusest, milliste kaalutluste alusel jõuti 100% korrektsioonimäärani või kas alternatiivseid korrektsioonimäärasid üldse kaaluti. Seetõttu peab vaide esitaja finantskorrektsiooni otsust ebapiisavalt põhjendatuks ning leiab, et tegemist on olulise põhjendamispuudusega, mis muudab otsuse õigusvastaseks.

2.25. Vaideorgan ei nõustu vaide esitaja väitega, et rakendusüksus on jätnud korrektsioonimäära kaalumata või seda ebapiisavalt põhjendanud. Vaidlustatud otsusest nähtub, et rakendusüksus on hinnanud toetuse saaja poolt saavutatud tulemusi ning võrrelnud neid meetme määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustustega. Otsuses on üksikasjalikult käsitletud nii tööhõive- kui ka müügitulu näitaja saavutamise ulatust ning tuvastatud, et mõlemad projekti peamised tulemusnäitajad jäid olulisel määral saavutamata. Nendest asjaoludest tuleneb ühtlasi ka hinnang rikkumise raskusele ning selle mõjule projekti eesmärkide saavutamisele.

2.26. Asjaolu, et otsuses ei ole eraldi läbi analüüsitud kõiki teoreetiliselt võimalikke finantskorrektsiooni määrasid, ei tähenda, et korrektsioonimäära ei oleks kaalutud. Haldusmenetluse seadusest ega finantskorrektsiooni aluseks olevatest õigusaktidest ei tulene kohustust võrrelda otsuses kõiki võimalikke korrektsioonimäärasid või põhjendada eraldi, miks iga võimalik alternatiivne määr kohaldamata jäeti. Piisav on, kui otsusest on arusaadav, milliste asjaolude põhjal on haldusorgan jõudnud kohaldatud meetmeni. Vaideorgan leiab, et käesoleval juhul on otsusest selgelt tuvastatav seos rikkumise ulatuse ja kohaldatud finantskorrektsiooni vahel. Otsuses on tuvastatud, et saavutamata jäid mõlemad toetuse andmise seisukohalt olulised tulemusnäitajad. Arvestades rikkumise olemust, ulatust ja mõju projekti eesmärkide saavutamisele, on rakendusüksus põhjendatult käsitlenud rikkumist olulise mõjuga rikkumisena ning kohaldada sellele vastavat finantskorrektsiooni. Seetõttu ei nõustu vaideorgan seisukohaga, et vaidlustatud otsus kannataks sellise põhjendamispuuduse all, mis muudaks selle õigusvastaseks.

2.27. Lisaks eelnevale märgib vaideorgan, et Tallinna Ringkonnakohus on oma lahendis haldusasjas 3-10-3066 leidnud järgmist: „Nagu kohtuotsuseski, ei ole ka haldusaktis võimalik

ega ka vajalik kirja panna kõikvõimalikud põhjendused, miks ühe või teise otsustuseni jõuti. Esitada tuleb vaid olulised, otsuse tegemiseks määravad väited.“ Viidatud kohtulahendis esitatud seisukohast tulenevalt ei saa isegi väheoluline puudus otsuses toodud kaalutluste ja põhjenduste esitamises viia otsuse kehtetuks tunnistamiseni, kui otsuses on esitatud otsuse tegemist olulises osas määranud asjaolud. Antud juhul on vaidlustatud otsuses piisavalt selgitatud otsuse tegemise asjaolusid ja kajastatud järeldusteni jõudmise põhjendusi.

2.28. Kokkuvõttes märgib vaideorgan, et olles uurinud vaidega seotud asjassepuutuvaid dokumente ja asjaolusid, asub vaideorgan seisukohale, et rakendusüksus on otsuses viidanud õigetele õiguslikele alustele, millest tuleneb toetuse saaja kohustus saavutada projekti tulemused, samuti õiged alused rikkumisest tuleneva korrektsiooni kohaldamiseks, otsuse vastuvõtmisel on rakendusüksus kasutanud kaalutusõigust kooskõlas seadusega ning kaalutusvigu ei ole tuvastatud, kaalumise tulemusena on jõutud proportsionaalse otsuseni, täidetud on HMS § 56 tulenev põhjendamiskohustus. Eeltoodust tulenevalt on haldusakt õiguspärane HMS § 54 mõistes.

2.29. Vaide esitaja on vaites taotlenud ka esialgset õiguskaitset ehk vaidlustatud otsuse kehtivuse või täitmise peatamist kuni vaide lõpliku lahendamiseni. Vaide esitaja põhjendab taotlust sellega, et finantskorrektsiooni otsusest tuleneb kohustus tasuda tagasinõutav summa ning viivis juhul, kui toetust ei tagastata ettenähtud tähtajaks. Kuna vaide läbivaatamine võib kesta kauem kui tagasimaksmiseks määratud tähtaeg, võib tekkida olukord, kus toetuse saaja peab otsust täitma enne, kui vaidlus selle õiguspärasuse üle on lõplikult lahendatud.

2.30. Vaideorgan selgitab, et esialgset õiguskaitset kohaldatakse juhul, kui abinõu rakendamine aitab ära hoida selliste kahjulike tagajärgede saabumise vaidemenetluse ajal, mille hilisem kõrvaldamine pärast vaide võimalikku rahuldamist oleks võimatu või oluliselt raskendatud. Vaidlustatud otsus võeti vastu 02.07.2026 ning selle otsuse punktis 5 on toodud tagasinõude tasumise tähtajaks 60 päeva otsuse kehtima hakkamisest. Otsus toimetati kätte 03.07.2026, seega oli tasumise tähtajaks 01.09.2026. Toetuse saaja taotluse alusel on rakendusüksus vastu võtnud ajatamise otsuse, milles on märgitud graafikujärgse esimese makse tähtpäevaks 28.08.2026. Kuna vaide lahendatakse enne tasumise kohustuse tekkimist, ei ole esialgse õiguskaitse korras otsuse täitmise peatamine põhjendatud, kuna ei esine ohtu, et otsuse täitmine toimuks enne vaide sisulist lahendamist ning tooks vaide esitajale kaasa negatiivseid tagajärgi.

3. Resolutsioon

Eeltoodut arvestades ja tuginedes HMS § 85 punktile 4, otsustab vaideorgan:

jätta rahuldamata OÜ Ää Süük vaie ja esialgse õiguskaitse taotlus Riigi Tugiteenuste Keskuse 02.07.2026. a finantskorrektsiooni otsusele nr 11.2-1/26/3320.

4. Vaidlustamine

4.1. HMS § 87 lõikest 1 tulenevalt on isikul, kelle vaie jäi rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse. HMS § 87 lõike 2 kohaselt võib vaideotsuse tühistamist nõuda koos nõudega, mis jäeti vaideotsusega osaliselt või täielikult rahuldamata või sõltumata eelnimetatud nõudest iseseisvalt, kui vaideotsusega on isiku õigusi rikutud muul viisil kui vaide osaline või täielik rahuldamata jätmine.

4.2. HKMS § 46 lõikest 1 tulenevalt tühistamiskaebuse võib esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates. HKMS § 45 lõike 4 kohaselt võib vaideotsuse peale vaide esemeks oleva haldusakti või toimingu vaidlustamiseta esitada kaebuse, kui see rikub kaebaja õigusi, sõltumata vaide esemest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister